

Bestuursrapportage 2023

Gemeente De Wolden

Bezoekadres: Raadhuisstraat 2
7921 GD Zuidwolde

Postadres: Postbus 20
7920 AA Zuidwolde

Telefoon: 14 0528
E-mail: gemeente@dewolden.nl
Internet: www.dewolden.nl

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
01 De Wolden een veilig thuis.....	5
02 Krachtig De Wolden	6
03 Wonen en Duurzaam.....	7
04 Samen vooruit.....	11
05 Solide basis voor De Wolden	13
06 Sportief met elkaar	15
07 Sociaal	16
08 Samen Verder	18
09 Cultuur.....	19
10 Algemene dekkingsmiddelen en overige financiële programma's.....	20
Investeringsen	21
Projectrapportage.....	24

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Bestuursrapportage 2023 aan. Het college informeert de raad over de eindjaarsverwachting van de uitvoering van de begroting 2023. Deze bestuursrapportage is gebaseerd op de eerste 6 maanden van het begrotingsjaar 2023 en geeft een doorkijk naar het eind van het jaar.

De bestuursrapportage is voor de raad ter sturing op hoofdlijnen. De inrichting sluit aan bij de programma indeling van de begroting 2023. Het gaat in op de afwijkingen per taakveld, zowel wat betreft de baten en lasten als de speerpunten. Daarnaast wordt ingegaan op de raming en realisatie van de investeringskredieten en wordt er gerapporteerd over enkele bestuurlijke projecten.

Zoals toegezegd in de raadsbrief van juni omtrent het afschaffen van het kwartaalbericht, is deze bestuursrapportage uitgebreid met een update over de speerpunten vanuit de begroting en de doelstellingen zoals die zijn besproken in het collegeuitvoeringsprogramma (CUP).

Leeswijzer

Ieder programma bevat een financiële en een beleidsmatige verantwoording.

De financiële verantwoording begint met een samenvatting en daarna volgt per programma een totaal per taakveld. De afwijkingen groter dan € 25.000 of 10% van het begrote bedrag worden toegelicht.

Binnen elk programma wordt ingegaan op de speerpunten van de begroting en/of de doelstellingen vanuit het CUP. In deze rapportage vermelden we alleen de zaken die niet volgens (financiële) planning verlopen. Het is een weergave van de doelstellingen zoals opgenomen in het CUP en de speerpunten zoals opgenomen in de begroting. Een oranje indicator (●) geeft aan dat de doelstelling nog wel behaald kan worden, mits er wordt bijgestuurd. Een rode indicator (●) geeft aan dat de doelstelling dit jaar niet wordt behaald.

Na de programma's wordt er ingegaan op de lopende investeringskredieten.

Als laatste wordt een analyse gegeven van de voortgang van enkele belangrijke projecten.

Financiële samenvatting

De uitkomst van de Bestuursrapportage 2023 is afgerond € 646.000 positief.

Bestuursrapportage	
Vrijval taakmutatie voorgedij (gemeentefonds)	+ € 768.000
Hogere subsidies wonen en bouwen	+ € 287.000
Lagere kapitaallasten (lagere investeringen)	+ € 257.000
Niet gerealiseerde besparing hervormingsagenda jeugd	- € 237.000
Hogere lasten sportaccommodaties	- € 151.000
Saldo overige afwijkingen	- € 278.000
Saldo bestuursrapportage 2023	+ € 646.000

De in november 2022 vastgestelde Begroting 2023 kende een voordelig resultaat van € 680.000. Dit saldo is na de aanvullende begrotingswijzigingen (1 t/m 16 van 2023) € 593.000 positief. Na de bestuursrapportage is dit gewijzigd in € 1.239.000 positief.

P&C documenten 2023	Financiële
Begroting 2023 resultaat voordelig	+ € 680.000
Begrotingswijziging 2023 (1-16) nadelig	- € 87.000
Saldo voordelig	+ € 593.000
Bestuursrapportage 2023	+ € 646.000
Saldo verwacht exploitatieresultaat	+ € 1.239.000

01 De Wolden een veilig thuis

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
110 Crisisbeheersing en brandweer	-1.524.316	-1.582.550	-58.234
120 Openbare orde en veiligheid	-780.112	-828.670	-48.558
Totaal saldo	-2.304.428	-2.411.220	-106.792

Toelichting op afwijkingen

110 Crisisbeheersing en brandweer

De VRD (Veiligheidsregio Drenthe) wordt geconfronteerd met substantieel sterkere loon- en prijsstijgingen dan bij de opstelling van de begroting was voorzien en heeft daarom het voornemen de begroting voor het jaar 2023 te wijzigen. Het bijstellen van de begroting maakt het nodig dat een incidentele extra deelnemersbijdrage van de aangesloten gemeenten wordt gevraagd om baten en lasten in evenwicht te houden. Voor De Wolden betekent dat € 55.750 extra deelnemersbijdrage, waardoor de bijdrage VRD in 2023 uitkomt op € 1.437.466.

120 Openbare orde en veiligheid

De begroting voor de 'opvang van zwerfdieren' was al jaren te laag begroot en niet in overeenstemming met de daadwerkelijke uitgaven. De laatste jaren zijn de vervoerskosten gestegen, met name door de verhoging van de brandstofprijzen. Ook het aantal op te vangen dieren wordt elk jaar hoger én de kosten van de dierenartsen komen voor rekening van de gemeente. Om zowel het vervoer als de opvang te kunnen blijven uitvoeren is een aanpassing van € 16.000 noodzakelijk; hiermee verwachten we dat de uitgaven aan het eind van dit jaar meer in 'lijn' zijn met de begroting.

120 Openbare orde en veiligheid

Met de komst van de senior boa in 2023 kan er op een effectieve manier inzet worden georganiseerd. Dit draagt bij aan de zichtbaarheid en informatiepositie van de boa's op straat. Hiervoor is een bedrag van € 32.876 opgenomen om dit te realiseren. In de basisbegroting is ruimte voor één boa opgenomen voor de gemeente. Deze capaciteit sluit niet aan bij de gevraagde opgave en het grote grondgebied van de gemeente. Zoals de inzet van boa's in wijkgericht werken, toezicht op evenementen en de alcoholwet. De politie schaaft haar taken verder af, waardoor het aantal taken voor de gemeente toeneemt. In de conceptbegroting 2024-2027 zijn ook middelen opgenomen voor deze functie.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Op basis van de huidige inzichten verwachten wij in dit programma geen afwijkingen.

02 Krachtig De Wolden

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
010 Bestuur	-2.060.236	-2.073.598	-13.362
020 Burgerzaken	-504.711	-565.507	-60.796
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	0	-40.000	-40.000
610 Samenkracht en burgerparticipatie	-265.648	-225.648	40.000
Totaal saldo	-2.830.595	-2.904.753	-74.158

Toelichting op afwijkingen

020 Burgerzaken

De hogere lasten worden veroorzaakt door hogere kosten verkiezingen (presentiegelden en kosten drukwerk).

530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct en 610 Samenkracht en burgerparticipatie

Er is € 40.000 verschoven van taakveld 610 naar 530; dit betreft het budget van 25 jaar De Wolden.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Op basis van de huidige inzichten verwachten wij in dit programma geen afwijkingen.

03 Wonen en Duurzaam

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
740 Milieubeheer	-903.361	-1.119.708	-216.347
810 Ruimtelijke ordening	-888.624	-888.624	0
830 Wonen en bouwen	-573.978	-371.061	202.917
Totaal saldo	-2.365.963	-2.379.393	-13.430

Toelichting op afwijkingen

740 Milieubeheer

Gemeenten ontvangen geld voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten, is er in de meicirculaire 2022 een bedrag van € 201.347 geormerkt voor de decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Klimaat-akkoord. In 2023 gaan we met deze middelen verdere uitvoering geven aan de Transitievisie Warmte en de Regionale Energiestrategie (RES). Deze overschrijding is budgettair neutraal omdat de inkomsten zichtbaar zijn in programma 10 (algemene dekkingsmiddelen).

830 Wonen en bouwen

Binnen het taakveld wonen en bouwen hebben we een voordeel van € 203.000.

Het voordeel is ontstaan doordat de subsidie voor flexwoningen en de subsidie voor de tijdelijke huisvesting als lasten in plaats van als baten was geboekt. De subsidie voor de huisvesting is deels al gebruikt in 2022. Dit levert een afwijking op van € 60.000 (flexwoningen) en € 227.000 (huisvesting) voordelig.

We verwachten een nadeel op de baten van de leges voor de omgevingsvergunningen. Er spelen veel onzekerheden over de effecten van stikstof, rente en bouwkosten. Op dit moment loopt er slechts 1 groot bouwproject in de aanvraagprocedure. We verwachten een nadeel van € 42.000.

Er lopen momenteel diverse (juridische) procedures waardoor we advieskosten begroten op € 25.000 i.p.v. € 0.

Ook verhogen we de uitbestede werkzaamheden met € 17.000 naar € 35.000.

Daarnaast hebben we de te verstrekken subsidies van energiekansen (€ 180.000) en de subsidie groengas Ansen (€ 50.000) niet begroot; hiervoor is zowel bij de baten als de lasten een bedrag van € 230.000 opgenomen.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Doelen CUP		
Doelstelling	Ambitie	Toelichting
<p>Plan maken voor doorontwikkeling duurzaamheidsbeleid.</p> <p>Starten met doorontwikkeling duurzaamheidsbeleid dat zich richt op versterking en integraliteit want er lopen al diverse trajecten, zoals energieloket. Onze interne en externe samenwerking zal hierop aangepast moeten worden en dat vraagt een herpositionering van team duurzaamheid waarbij duurzaamheidsbeleid inclusief rol energiecoaches concreter wordt geformuleerd.</p> <p>Na afloopt volgt de permanente campagne en inzet zo mogelijk overgaat in i.c. onderdeel gaat uitmaken van reguliere werkzaamheden en extra reguliere formatie.</p>	<p>We gaan ons de komende vier jaar voornamelijk focussen op het creëren van bewustwording, op het besparen van energie en inzetten op groengas. Daarbij zien we een belangrijke rol weggelegd voor onze energieregisseur(s) en de energiecoaches.</p>	<p>● Deze doelstelling stond gepland voor het tweede kwartaal van 2023. Deze doelstelling wordt gekoppeld met de Dorps Energiestrategieën. Het plan van aanpak hiervoor wordt in het derde kwartaal van 2023 opgesteld en in het eerste kwartaal van 2024 wordt er gestart met het participatieve proces.</p>
<p>Plan opstellen voor energiebespaaractie voor jongeren in samenwerking met de verenigingen. Inwoners kunnen nu al terecht bij het energieloket. Aanvullende stimulansen worden geïnventariseerd in doorontwikkeling duurzaamheidsbeleid. Zie punt 11.</p>	<p>Door deze mensen in te zetten bij bijvoorbeeld sport- en cultuurverenigingen kunnen we een grotere groep inwoners tegelijkertijd bereiken. We willen een grote bespaaractie voor verenigingen opzetten.</p>	<p>● Deze doelstelling stond gepland voor het eerste kwartaal van 2023. Deze doelstelling wordt gekoppeld met de Dorps Energiestrategieën. Het plan van aanpak hiervoor wordt in het derde kwartaal van 2023 opgesteld en in het eerste kwartaal van 2024 wordt er gestart met het participatieve proces.</p>
<p>Onderzoeken of het makkelijk gemaakt kan worden om particulieren te faciliteren om grondgebonden zonnepanelen te plaatsen. Dit is momenteel vergunningplicht.</p> <p>Vraagt nadere duiding. Ziet deze ambitie op deregulering of/en op dienstverlening. Afhankelijk daarvan interne werkwijze ontwikkelen. Start met haalbaarheidsonderzoek.</p>	<p>Voor particulieren willen we het gemakkelijker maken om grondgebonden zonnepanelen te plaatsen, wanneer er geen of te weinig ruimte op het dak beschikbaar is. Hier willen wij beter in kunnen faciliteren.</p>	<p>● Dit heeft een dermate grote impact op het landschap, dat er eerst beleid moet komen waarin o.a. de grondgebonden zonnepanelen een plek krijgen. Vervolgens dient het Landschappelijk Ontwikkelingskader te worden herijkt, alvorens de mogelijkheid in de planregels kan worden opgenomen.</p>

<p>Aanpak opstellen en uitvoering geven aan het in gesprek gaan met de dorpen om lokaal de energie te produceren die lokaal verbruikt wordt.</p>	<p>We gaan graag met de dorpen in gesprek over hoe het thema duurzaamheid terugkomt in de dorpsvisies en/of in Dorps Energie Strategieën (DES). Daarbij kunnen we putten uit de ervaring die in Ansen ontstaat door de Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Ons streven is om lokaal te produceren wat er lokaal aan energie verbruikt wordt.</p>	<p>● In het derde kwartaal van 2023 wordt het plan van aanpak opgeleverd. Naar verwachting kan in het eerste kwartaal van 2024 worden gestart met het participatieve proces.</p>
<p>Verkennen wat beoogd is door college en hierop adviseren. Vervolgens opzetten van een soort 'website' waarop alle bestaande informatie en regelingen op het gebied van duurzaamheid gebundeld is. (genoemd voorbeeld: emmengeeftenergie.nl)</p>	<p>Een van de eerste acties die dit team gaat uitvoeren, is het opzetten van een website waarin alle bestaande informatie en regelingen op het gebied van duurzaamheid gebundeld is. Dit gebeurt onder de vlag van De Wolden geeft energie!</p>	<p>● Het behalen van deze doelstelling stond voor het derde kwartaal van 2023 gepland. Een projectteam brengt momenteel de mogelijkheden wat betreft een duurzaamheidswebsite in kaart. Daarnaast is het de bedoeling dat er voor het eind van 2023 een communicatie-/participatiemedewerker specifiek voor duurzaamheid wordt aangetrokken. In het vierde kwartaal van 2023 en/of kwartaal 1 van 2024 kan de communicatiestrategie dan verder uitgewerkt worden.</p>
<p>Idee uitwerken en implementeren om fysiek alle bestaande informatie en regelingen op het gebied van duurzaamheid gebundeld zichtbaar te maken.</p>	<p>Ook fysiek moet deze informatie beter zichtbaar zijn op plekken waar veel mensen komen.</p>	<p>● Deze doelstelling stond in het derde kwartaal van 2023 gepland, maar wordt samen met bovenstaande communicatiestrategie verder uitgewerkt in het eerste kwartaal van 2024.</p>
<p>Implementeren beleid voor woningsplitsing en erfdelen opstellen.</p>	<p>We willen in ons ruime buitengebied kansen bieden voor woningsplitsing en het delen van het erf. Hier passen we ons beleid op aan.</p>	<p>● In de woon(zorg)visie is opgenomen dat wij dit mogelijk maken. Bij verzoeken werken wij op basis van maatwerk mee. De regeling voor woningsplitsing in het buitengebied passen wij aan in de beheersverordening/het omgevingsplan. Deze doelstelling stond voor het derde kwartaal van 2023 gepland. Naar verwachting is dit in 2024 gereed.</p>
<p>Mogelijkheden onderzoeken om woningen betaalbaar te houden (waaronder spreiding betaling grondaankoop) en resultaat opnemen in het Woonplan.</p>	<p>Het onderzoeken of het interessant kan zijn om de betaling van de grondaankoop over een langere periode uit te smeren, zodat het wellicht financieel gemakkelijker wordt om ergens een woning te bouwen.</p>	<p>● In de woon(zorg)visie is opgenomen dat wij een starterspakket uitwerken, waarin de maatregelen staan om woningen betaalbaar te houden voor starters. Op dit moment werken wij aan de uitwerking. Deze doelstelling stond in het twee kwartaal van 2023 gepland. De uitwerking is in 2024 gereed.</p>

Speerpunten begroting

740 Milieubeheer		
Speerpunt	Gevolg voor inwoners	Toelichting
Aanpak Dorps Energie Strategieën (DES).	Inwoners behouden regie over de energietransitie.	<ul style="list-style-type: none"> In het derde kwartaal van 2023 wordt het plan van aanpak opgeleverd. Naar verwachting kan in het eerste kwartaal van 2024 worden gestart met het participatieve proces.
Communicatie duurzaamheid.	Inwoners, bedrijven en lokale initiatieven faciliteren bij verduurzaming.	<ul style="list-style-type: none"> Een projectteam brengt momenteel de mogelijkheden wat betreft een duurzaamheidswebsite in kaart. Daarnaast is het de bedoeling dat er voor het eind van 2023 een communicatie-/participatiemedewerker specifiek voor duurzaamheid wordt aangetrokken. In Q4 van 2023 en/of Q1 van 2024 kan de communicatiestrategie dan verder uitgewerkt worden.

810 Ruimtelijke ordening		
Speerpunt	Gevolg voor inwoners	Toelichting
Vorbereiding realisatie Gebiedsvisie 'De Baete' te Ruinen.	Optimalisatie van het gezamenlijk gebruik en inrichting van het gebied.	<ul style="list-style-type: none"> Het waterschapspersceel is aangekocht. De uitwerking/ontwerp voor het westelijk deel is in uitvoering. Door het ontbreken van interne capaciteit heeft het oostelijk deel (voetbal) enige vertraging opgelopen. In september start een projectleider.

830 Wonen en bouwen		
Speerpunt	Gevolg voor inwoners	Toelichting
Uitvoering geven aan de Wet Kwaliteitsborging bouwen (Wkb).	De gemeente is tijdig gereed voor de uitvoering van deze wet en kan de meldingen in kader van de Wkb ontvangen en afhandelen.	<ul style="list-style-type: none"> Er moet nog veel gebeuren. Er is prioritering nodig voor de inzet van medewerkers in de tweede helft van dit jaar.

04 Samen vooruit

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
310 Economische ontwikkeling	-525.326	-525.326	0
330 Bedrijvenloket en bedrijfsregeling	-84.313	-84.313	0
550 Cultureel erfgoed	-60.342	-52.512	7.830
570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.522.514	-2.581.281	-58.767
830 Wonen en bouwen	-50.000	-50.000	0
Totaal saldo	-3.242.495	-3.293.432	-50.937

Toelichting op afwijkingen

550 Cultureel erfgoed (instandhoudingssubsidie toren NH-kerk Ruinen)

In 2022 hebben wij een subsidieaanvraag ingediend bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Dit in het kader van de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM). De aanvraag heeft betrekking op de instandhouding van de toren van de NH-kerk in Ruinen. Op basis van de verleende instandhoudingssubsidie ontvangen we jaarlijks € 7.830. Deze financiële mutatie is verwerkt in de kadernota en de conceptbegroting 2024-2027.

570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie (energieverbruik markten en evenementen)

Op basis van ontvangen voorschotfacturen voor energieverbruik van onze marktkasten en evenementenkasten verwachten wij een overschrijding van € 10.000.

570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie (onderhoud openbaar groen)

Voor de uitvoering van het onderhoudsbestek Zuidwolde en omstreken heeft werkvoorzieningsschap Stark het contract tot 1 juli 2023. Het onderhoudsbestek is via een Europese aanbesteding op de markt gezet en gegund met ingangsdatum 1 juli 2023. Als gevolg van prijsstijgingen en overgang is er een tekort van € 45.000 voor 2023. Deze financiële mutatie is verwerkt in de kadernota en de conceptbegroting 2024-2027.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Doelen CUP		
Doelstelling	Ambitie	Toelichting
Een gezamenlijk onderzoek, samen met onder andere natuur- en landbouworganisaties, instellen naar de invloed van ooievaars en andere dieren op de biodiversiteit in het Reestdalgebied.	Het Reestdal gebied is aangemerkt als 'Important Bird Area' als gevolg van de grote populatie ooievaars in het gebied. Wij willen weten wat de mogelijke invloed is van deze vogels en andere dieren op de biodiversiteit in het gebied. Daarom willen we hier een gezamenlijk onderzoek voor instellen samen met onder andere natuur- en landbouworganisaties.	<ul style="list-style-type: none"> In 2022 sloeg de vogelgriep hard toe in de populatie ooievaars. Dat maakt het lastig om juist nu het onderzoek te starten. Daarnaast zijn de nadelen van het predicaat Natura 2000 worden vanwege de stikstofproblematiek breed gevoeld in de samenleving. Dat brengen we ook in bij het proces rondom NPLG/DPLG.

310 Economische ontwikkeling		
Speerpunt	Gevolg voor inwoners	Toelichting
Opstellen bedrijventerreinvisie gemeente.	Aantrekkelijke vestigingsplaats voor ondernemers en behoud/uitbreiding van werkgelegenheid.	<ul style="list-style-type: none"> In het vierde kwartaal wordt gestart met de bedrijventerreinvisie. Naar verwachting loopt het proces tot en met de zomer van 2024.

05 Solide basis voor De Wolden

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
030 Beheer overige gebouwen en gronden	-72.177	-106.100	-33.923
320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-23.233	-23.233	0
630 Inkomensregelingen	-1.932.906	-1.918.906	14.000
671 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0
730 Afval	443.112	443.112	0
820 Grondexploitatie (niet bedrijventerr.)	-32.214	-32.214	0
Totaal saldo	-1.617.418	-1.637.341	-19.923

Toelichting op afwijkingen

030 Beheer overige gebouwen en gronden

Bij de jaarrekening 2022 is geconstateerd dat de inkomsten vanuit pacht- en verhuurovereenkomsten structureel te hoog in onze begroting staan. Deze is daarom aangepast met afgerond € 34.000.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Doelen CUP		
Doelstelling	Ambitie	Toelichting
Onderzoeken of er behoefte en ruimte is voor aanvullende maatregelen om inwoners met lage inkomens tegemoet te komen voor de stijgende energieprijzen en aanhoudende inflatie.	De komende periode onderzoeken we of er ruimte is voor aanvullende maatregelen om inwoners met lage inkomens tegemoet te komen voor de stijgende energieprijzen en aanhoudende inflatie.	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben onze inwoners met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum een energietoeslag verstrekt van € 1.300,- over 2022 en € 800,- over 2023 via voorschotten van € 100,- per maand. Voor het tweede deel van € 500,- zijn we afhankelijk met welke ondersteunende maatregelen het rijk komt. In september wordt in de Kamer besloten wat controversieel wordt verklaard en wat niet nu het kabinet gevallen is. Dan worden ook de budgetten en de verdeelsleutel bekend gemaakt.
Een tussenrapportage opstellen rond de zomer van 2022 op basis van de verbeterpunten uit het rapport 'Van Eiland naar Wij-land' en het college en de raad jaarlijks informeren over de kwalitatieve ontwikkelingen en resultaten.	Het organisatie ontwikkelplan 'Van Eiland naar Wij-land' moet bijdragen aan de noodzakelijke versterking van de kwaliteit van de ambtelijke organisatie. We hebben nog te weinig zicht op de kwalitatieve ontwikkelingen. We vragen de organisatie rond de zomer 2022, op basis van de verbeterpunten uit het rapport 'Van Eiland naar Wij-land', met een tussenrapportage te komen. Om het college vervolgens jaarlijks te informeren over de kwalitatieve ontwikkelingen en resultaten.	<ul style="list-style-type: none"> • De nieuwe directie heeft de gemeenteraad begin 2023 bijgepraat over de organisatieontwikkeling. Hun aanpak is grotendeels in lijn met Van Eiland naar Wij-land en is vormgegeven in 4 pijlers. In het najaar 2023 wordt de gemeenteraad opnieuw bijgepraat.

06 Sportief met elkaar

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
510 Sportbeleid en activering	-347.353	-347.353	0
520 Sportaccommodaties	-2.180.873	-1.839.529	341.344
610 Samenkracht en burgerparticipatie	-174.615	-190.412	-15.797
Totaal saldo	-2.702.841	-2.377.294	325.547

Toelichting op afwijkingen

520 Sportaccommodaties

Het dak van de sporthal in Ruinerwold moest voorzien worden van een nieuw isolatiepakket en dakbedekking. Deze aanpassingen hebben tot extra kosten geleid die niet waren begroot. De extra lasten bedragen € 90.000.

De afschrijvingslasten vallen lager uit dan begroot. Dit zorgt voor een lastenvermindering van € 477.500. Dit komt voornamelijk door het Huus veur Sport & Cultuur. Deze investering is nog niet opgeleverd waardoor er in 2023 minder afgeschreven wordt. Het positieve resultaat wordt toegevoegd aan de dekkingsreserve HSC. Per saldo heeft dit geen effect op het exploitatieresultaat 2023.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Op basis van de huidige inzichten verwachten wij in dit programma geen afwijkingen.

07 Sociaal

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
410 Openbaar basisonderwijs	-303.276	-303.276	0
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.055.014	-1.147.875	-92.861
510 Sportbeleid en activering	0	0	0
610 Samenkracht en burgerparticipatie	-3.149.885	-2.150.491	999.394
620 Wijkteams	-853.567	-1.040.411	-186.844
630 Inkomensregelingen	-261.883	-261.883	0
640 Begeleide participatie	-1.650.653	-1.666.660	-16.007
650 Arbeidsparticipatie	-662.361	-720.361	-58.000
660 Maatwerkvoorziening (WMO)	-943.596	-946.031	-2.435
671 Maatwerkdienstverlening 18+	-4.811.008	-4.633.302	177.706
672 Maatwerkdienstverlening 18-	-4.725.039	-4.988.275	-263.236
681 Geëscaleerde zorg 18+	129.316	129.316	0
682 Geëscaleerde zorg 18-	-660.146	-450.146	210.000
710 Volksgezondheid	-1.125.616	-1.125.616	0
Totaal saldo	-20.072.728	-19.305.011	767.717

Toelichting op afwijkingen

430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De kosten van leerlingenvervoer vallen € 87.000 hoger uit dan begroot. De prijzen van leerlingenvervoer zijn per 1 januari 2023 geïndexeerd op basis van NEA-index van 13,7%. Hiermee en met de onkosten voor ouders (zie collegebesluit verlenging overeenkomst van 11 april 2013) is onvoldoende rekening gehouden in de begroting 2023.

610 Samenkracht en burgerparticipatie

Sinds april 2022 vangen wij vluchtelingen uit Oekraïne op. De begroting en eindjaarsverwachting voor dit onderdeel waren nog niet bepaald. Op basis van de momenteel geldende prognoses verwachten wij in 2023 een bedrag van het Rijk te ontvangen van € 3,6 mln. ter bekostiging van de opvang van deze vluchtelingen. Wij ontvangen een vergoeding van € 83 per bed - per nacht, dit o.b.v. de te verwachten instroom in 2023.

Hier tegenover denken wij hiervoor ongeveer € 1,6 mln. aan noodzakelijke kosten te zullen maken. Het verwachte overschot op de begroting is ongeveer € 2 mln. In deze berap laten we dit bedrag niet vrijvallen; bij de jaarrekening bepalen we het juiste resultaat.

Het in 2022 naar 2023 overgehevelde bedrag (€ 1.043.672) hebben wij hier vrij laten vallen en in de bestemmingsreserve Ontheemden geboekt; per saldo levert dit geen exploitatieresultaat op.

Naar aanleiding van onduidelijkheid over de door Welzijn DWD ingediende begroting over 2023, is deze pas begin 2023 definitief vastgesteld. Dit betekent dat de gemeentelijke begroting 2023 hierop niet was aangepast en dit dus nu achteraf moet worden gedaan. Dit resulteert in een nadeel van € 76.000.

De kosten voor buurtteams vallen € 20.000 lager uit dan begroot. Dit voordeel ontstaat door de verschuiving van taakvelden. Hier staat namelijk een nadeel tegenover van € 20.000 voor de kosten van de adviesraad sociaal domein die zijn opgenomen onder taakveld 671.

620 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Dit betreft een administratieve wijziging van taakveld 682 naar taakveld 620. Dit resulteert in een nadeel van € 200.000 voor taakveld 620 en een voordeel van € 200.000 voor taakveld 682.

650 Arbeidsparticipatie

Bij de septembercirculaire 2022 zijn middelen ad € 58.000 beschikbaar gesteld door het Rijk. Deze middelen zijn bestemd voor het bieden van passende ondersteuning voor inburgeraars. Dit betreft onder andere werkinzicht trajecten, extra taal ondersteuning, inzet vluchtelingenwerk, etc. Dit betreft een budgetneutrale aanpassing.

671 Maatwerkdienstverlening 18+

De kosten WMO lijken € 190.000 lager uit te vallen dan de begroting 2023. In de begroting 2023 hebben we rekening gehouden met de effecten van de vergrijzing. Op basis van de huidige prognose ontstaat hierdoor een voordeel van € 210.000. Hierbij hebben we rekening gehouden met een verhoging van de tarieven met ingang van 1 oktober 2023 van 5% op basis van de CAO VVT. Daarnaast vallen de kosten van de adviesraad sociaal domein € 20.000 hoger. Dit nadeel ontstaat door de verschuiving van taakvelden. Hier staat een voordeel tegenover van € 20.000 onder taakveld 610.

Daarnaast heeft gemeente de Wolden een aanvraag ingediend, namens de regio, voor Domein Overstijgend Samenwerken. Hierdoor zijn de opbrengsten en kosten beide verhoogd met een bedrag van € 1,3 miljoen.

672 Maatwerkdienstverlening 18-

Een nadeel van € 237.000 doordat we bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2022 een besparing hebben meegenomen als gevolg van de toen verwachte inwerkingtreding van de hervormingsagenda jeugd. Inmiddels ligt er landelijk een principeakkoord; de hervormingsagenda jeugd moet vanaf 2024 in werking treden. Hierdoor is de ingeboekte besparing voor 2023 van € 237.000 niet gerealiseerd.

Aan de hand van de prognosemodellen lijken de kosten voor jeugdzorg in 2023 € 76.000 hoger uit te vallen dan bij het opstellen van de begroting gedacht.

De trend is net als vorig jaar dat de kosten PGB dalen. De verwachting is dat de kosten PGB € 50.000 lager uitvallen dan oorspronkelijk begroot.

682 Geëscaleerde zorg 18-

Dit betreft een administratieve wijziging van taakveld 682 naar taakveld 620. Dit resulteert in een nadeel van € 200.000 voor taakveld 620 en een voordeel van € 200.000 voor taakveld 682.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Op basis van de huidige inzichten verwachten wij in dit programma hier geen afwijkingen.

08 Samen Verder

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
210 Verkeer en vervoer	-3.650.876	-3.474.282	176.594
250 Openbaar vervoer	-16.854	-16.854	0
720 Riolering	966.409	979.559	13.150
740 Milieubeheer	0	0	0
Totaal saldo	-2.701.321	-2.511.577	189.744

Toelichting op afwijkingen

210 Verkeer en Vervoer (projecten)

Ten opzichte van de begroting is er binnen het programma sprake van een voordeel van € 189.258 door lagere kapitaallasten. Diverse voorgenomen investeringen (bijvoorbeeld het aanleggen van diverse fietspaden en maatregelen uitvoeringsplan N375) van 2022 en/of eerder zijn nog niet gereed, daarom wordt in 2023 minder afgeschreven. Bij het opstellen van de begroting 2023 is hier niet voldoende rekening mee gehouden.

Daarnaast zijn er afwijkingen < € 25.000 op het gebied van kabels en leidingen, verkeersborden en onkruidbeheersing op verhardingen.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Op basis van de huidige inzichten verwachten wij in dit programma geen afwijkingen.

09 Cultuur

Taakveld (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
420 Onderwijshuisvesting	-744.005	-746.505	-2.500
430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	0	-15.000	-15.000
530 Cultuurpresentatie, cultuurproduct	-479.020	-502.769	-23.749
540 Musea	-122.839	-130.115	-7.276
560 Media	-655.799	-704.794	-48.995
740 Milieubeheer	-1.088.027	-1.088.027	0
750 Begraafplaatsen en crematoria	-141.529	-134.452	7.077
Totaal saldo	-3.231.219	-3.321.662	-90.443

Toelichting op afwijkingen

430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Inhoudelijk valt Laaggeletterdheid voor volwassenen onder programma Cultuur. Het budget staat echter onder programma Sociaal. Dit budget (€ 15.000) wordt overgeheveld naar programma Cultuur.

560 Media

De raad heeft op 25 mei 2023 besloten een eenmalige aanvullende subsidie te verlenen aan Biblionet van € 44.750 om het begrote tekort voor 2023 te dekken. Met de aanvullende subsidie kan de dienstverlening van Biblionet aan de bibliotheekvestigingen in De Wolden in stand worden gehouden.

Toelichting op doelstellingen en speerpunten

Op basis van de huidige inzichten verwachten wij in dit programma geen afwijkingen.

10 Algemene dekkingsmiddelen en overige financiële programma's

Taakveld	(Bedragen x €1.000) (- = nadeel, + is voordeel)	Actuele begroting	Eindjaar prognose	Afwijking
10 Algemene dekkingsmiddelen	050 Treasury	775.184	873.338	98.154
10 Algemene dekkingsmiddelen	061 OZB woningen	3.319.266	3.319.266	0
10 Algemene dekkingsmiddelen	062 OZB niet-woningen	1.421.915	1.421.915	0
10 Algemene dekkingsmiddelen	064 Belastingen overig	-127.828	-127.828	0
10 Algemene dekkingsmiddelen	070 Algemene uitkeringen en overige uitk.	41.763.874	42.790.732	1.026.858
10 Algemene dekkingsmiddelen	340 Economische promotie	336.543	346.943	10.400
11 Onvoorzijene uitgaven	080 Overige baten en lasten	-773.242	-774.117	-875
12 Overhead	040 Overhead	-8.307.165	-8.317.815	-10.650
13 Vennootschapsbelasting	090 Vennootschapsbelasting (VpB)	-15.000	-15.000	0
14 Reserves	011 Mutaties reserves	2.675.463	1.223.292	-1.452.171
Totaal saldo		41.069.010	40.740.726	-328.284

Toelichting op afwijkingen*050 Treasury*

Er wordt door Enexis aan De Wolden € 81.000 extra dividend uitgekeerd als gevolg van de verkoop van Fudura (biedt energieoplossingen aan bedrijven). Daarnaast wordt er een hoger dividend uitgekeerd door de BNG (€ 7.000) en worden de rentelasten lager ingeschat (€ 10.000), omdat er niet extra op de geldmarkt geleend hoeft te worden.

070 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen

De verhogingen van de lasten Klimaatpakket (€ 201.347) en de lasten voor asiel en inburgering (€ 58.000) zijn hier als verlaging van de gereserveerde middelen voor deze activiteiten meegenomen. Per saldo hebben deze mutaties geen effect op het exploitatieresultaat.

Daarnaast is de taakmutatie Voogdij (€ 767.511) die in de meicirculaire is toegekend vrijgefallen ten gunste van de begrotingsruimte, omdat deze betrekking heeft op 2021 en de kosten destijds zijn al gemaakt.

011 Mutaties reserves

De verlaging van lasten Oekraïne (- € 1.043.672), de weggefallen afschrijvingskosten voor het Huus veur Cultuur (- € 408.449) zijn hier toegevoegd aan de reserves. Per saldo hebben deze mutaties geen effect op het exploitatieresultaat.

Investerings

Binnen de jaarplancyclus is met betrekking tot de lopende investeringskredieten één beoordelingsmoment bij de bestuursrapportage. In onderstaande tabellen vindt u een overzicht van de verschillende investeringen per programma. Als een programma niet wordt genoemd, betekent dit dat er binnen dit programma geen investeringen zijn. In onderstaande tabellen wordt vermeld of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd binnen het beschikbaar gestelde krediet.

PROGRAMMA		03 Wonen en Duurzaam			
Omschrijving	Bedragen x € 1.000	Begroot	EJV Berap	Verschil	Toelichting
Vorbereidingskrediet sportpark De Baete		13	13	0	
Voorber.krediet grondexpl.deBaete Ruinen		50	50	0	
Aankoop perceel waterschap Baete Ruinen		138	132	-6	Akte is gepasseerd, mogelijk nog bijkomende kosten.
Sportvoorz.en infrastruct.deBaete Ruinen		90	90	0	
Verd.zam.sportzaal 'tZandmeer Kerkenveld		84	84	0	
Verduurzaming sporthal De Marse Ruinen		423	423	0	
Verd.zam.sporthal Buddingehof Ruinerwold		208	208	0	
Verduurzaming sporthal de Slenken de Wijk		480	480	0	
Totaal		1.486	1.480	-6	

PROGRAMMA		04 Samen Vooruit			
Omschrijving	Bedragen x € 1.000	Begroot	EJV Berap	Verschil	Toelichting
Uitbr. bedrijventerrein Hoge Akkers		312	312	0	
Reconstr. gedemp.Wijde Wijk te Kerkenveld		729	729	0	
Speelvoorzieningen 2023		68	68	0	
Kloosterstraat De Poort (319)		-11	-11	0	
Gebiedsontwikkeling Benderse Ruinen		350	350	0	
Totaal		1.448	1.448	0	

PROGRAMMA 05 Solide basis					
Omschrijving	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroot	EJV Berap	Verschil	Toelichting
Verv. minicontainers voor GFT-afval		325	325	0	
Verv. ondergrondse glascontainers 2023		25	25	0	
Verv. afvalverzamelcontainers 2023		49	135	86	Hogere kostprijs en extra paslezers/sloten. De overschrijding zal worden gedekt uit de egalisatievoorziening afval.
Totaal		399	485	86	

PROGRAMMA 06 Sportief met elkaar					
Omschrijving	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroot	EJV Berap	Verschil	Toelichting
Huus voor Sport & Cultuur Zuidwolde (bouwkt)		6.159	6.159	0	
Huus voor Sport & Cultuur Zuidwolde (install.)		2.841	2.841	0	
Huus voor Sport & Cultuur Zuidwolde (inventaris)		327	327	0	
Huus voor Sport & Cultuur Zuidwolde (eenmalige kosten)		689	689	0	
Huus voor Sport & Cultuur Zuidwolde (terreinrichting)		605	605	0	
Totaal		10.621	10.621	0	

PROGRAMMA 08 Samen Verder					
Omschrijving	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroot	EJV Berap	Verschil	Toelichting
Fietspad Linderweg te Zuidwolde		398	398	0	
Fietspad Ruinerweg		89	89	0	
Fietspad Echtenseweg		154	154	0	
Ontsluitingsweg Hoge Akkers Ruinerwold		161	161	0	
Maatregelen uitvoeringsplan N375		2.398	2.398	0	
Fietspad Gedempte Hoofddiep Kerkenveld		-37	-37	0	
Fietsbrug over de N48		109	109	0	
Fietspad Dwingelerweg Ansen		101	101	0	
Fietspad Weerwilleweg Koekange		248	248	0	
Voorber.krediet verkeerssituatie Blijdenstein		35	35	0	
Uitvoering fietsnota 2023		431	431	0	

GVVP-onderzoek fietssnelweg	40	40	0	
Projecten Duurzaam Veilige omgeving 2023	734	734	0	
GVVP parkeren begraafplaats Blijdenstein	60	60	0	
Verv.gemalen el.m/pompen/schakelkst. 2023	1.166	1.166	0	
Afkoppelen verhard oppervlak 2023	200	200	0	
Ad hoc-/vervangingsmaatregelen 2023	250	250	0	
Uitvoeringsmaatregelen GVVP 2023	138	138	0	
Slenkenweg – H. Tillemaweg (360)	-16	-16	0	
Drogterweg – Tonkenstraat (360)	-16	-16	0	
Gijsselterweg – Woldenpad (360)	-11	-11	0	
Veilige fietsverbinding Eursinge (321)	-192	-192	0	
Veilige fietsverbinding Weerwille (321)	-39	-39	0	
Oude Benderse – Engeland (360)	-16	-16	0	
Herinrichting begraafplaats Ruinen	79	64	-15	Kosten vallen lager uit
Voorlanden bebouwde kom (361)	-6	-6	0	
Totaal	6.458	6.443	-15	

PROGRAMMA		14 Overhead			
Omschrijving	Bedragen x € 1.000	Begroot	EJV Berap	Verschil	Toelichting
Energiebesparing gemeentehuis Zuidwolde		38	10	-28	
Totaal		38	10	-28	

Projectrapportage

Over de volgende projecten wordt gerapporteerd:

- HUUS VOOR SPORT & CULTUUR
- FIETSBRUG N48
- MAATREGELEN UITVOERINGSPLAN N375

De tussenrapportage gaat in op de zogenoemde GOTRIK¹-aspecten en gaat daarbij uit van het oorspronkelijke projectplan. Ingezoomd wordt daarbij op de (dreigende) afwijkingen (op hoofdlijnen) ten opzichte van het oorspronkelijke plan.

1. [G] **geld: kosten, aangegane verplichtingen, opbrengsten.**
2. [O] **organisatie: (afwijking in) structuur, bezetting, taken, interne inzet in uren.**
3. [T] **tijd: doorlooptijden, afwijking in de planning.**
4. [R] **risico's: welke risico's brengt het project met zich mee, hoe voorkomen?**
5. [I] **informatie: hoe en wanneer communicatie en rapportage en aan wie?**
6. [K] **kwaliteit: beoogde doelen en resultaten (maatschappelijke effecten).**

- **Geen afwijking van de planning**
- **Dreiging van afwijking, bijsturing nodig**
- **Afwijking**

1 Tot en met 2014 spraken we over BORGKIT-aspecten. De B van burgerparticipatie wordt nu meegenomen bij de K van kwaliteit.

Naam project: **Huus veur Sport & Cultuur**

- 1. Geld: Lopen uitgaven, aangegane verplichtingen, inkomsten conform planning?

Toelichting: Project is aanbesteed. De geraamde kosten vallen binnen totaal verruimd krediet per februari 2022. Door de uitloop van de planning en daarmee de langere looptijd van het project (de planning is bijgesteld ten opzichte van de oorspronkelijke planning) zullen de externe projectbegeleidingskosten hoger uitvallen.

- 2. Organisatie: Is afwijking in geplande projectstructuur, bezetting, taken, interne inzet?

Toelichting: Conform afspraak.

- 3. Tijd: Worden geplande doorlooptijden behaald?

Toelichting: Project verloopt tot op heden conform planning. Afgelopen jaar zijn de voorbereidende werkzaamheden afgerond en is de bouw van het nieuwe HSC gestart. De bouw loopt op planning. Het sporthalgedeelte wordt na de herfstvakantie (onder beperkende voorwaarden) vervroegd in gebruik genomen. De huur van de tijdelijke sportvoorziening (blaashal) is daarom niet verlengd en de ontmanteling van de blaashal zal voor de bouwvak worden afgerond.

De oplevering van het gebouw staat gepland op december 2023. Daarna kan de inhuizing plaatsvinden en naar verwachting kan het HSC dan in januari 2024 in gebruik worden genomen.

- 4. Risico's: Is sprake van onvoorziene risico's, voorziene risico's niet gemanifesteerd?

Toelichting: De huidige marktomstandigheden (sterke prijsstijgingen in de bouw) vragen om een scherpe sturing op budget en inkoop van de nog niet aanbestede onderdelen. De aanbesteding van de onderdelen meubilair en de terreininrichting lopen op budget, binnen deze onderdelen is echter geen budgettaire ruimte meer voor onvoorziene zaken die leiden tot hogere kosten. Bij de inrichting van het buitenterrein vormt de sloop van de Boerhoorn nog een risico omdat destructief onderzoek naar asbest nog moet plaatsvinden. Dit kan pas wanneer de 'bewoners' zijn verhuisd naar de nieuwbouw. Op dit moment loopt ook de BOSA-subsidieaanvraag nog, het is op dit moment nog niet duidelijk of we de subsidie ook toegekend krijgen. Dit is een financieel risico.

 5. Informatie: Verloopt communicatie en rapportage conform plan?

Toelichting: Middels themapagina in de Wolder Courant, de social mediakanalen van de gemeente en per bewonersbrief bijvoorbeeld over specifieke zaken met betrekking tot de bouw worden de inwoners op gezette tijden over de voortgang van het project geïnformeerd. Recent heeft de Dag van de Bouw plaatsgevonden, en het in aanbouw zijnde Huus veur Sport en Cultuur is door onze aannemer opengesteld voor het publiek. Samen met de stichting HSC en de toekomstige huurders is hier een mooie informatieve dag van gemaakt. Naast de omgevingscommunicatie staat het HSC als vast agendapunt geagendeerd voor de financiële werkgroep.

 6. Kwaliteit: Worden beoogde tussendoelen behaald?

Toelichting: Conform afspraak.

Naam project: **Fietsbrug N48**

 1. Geld: Lopen uitgaven, aangegane verplichtingen, inkomsten conform planning?

Toelichting: Project heeft dekking in een subsidie SPV en BDU. Ook in eigen middelen is een bedrag beschikbaar.

Hevige prijsstijgingen in de markt zetten het plafondbedrag voor de aanleg van de fietsbrug (en fietspad) onder druk. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd en eventuele resterende verschillen kunnen bij de eindafrekening van het project worden verantwoord.

 2. Organisatie: Is afwijking in geplande projectstructuur, bezetting, taken, interne inzet?

Toelichting: Door interne wijzigingen wordt het restant van het project begeleid door een nieuwe projectleider Civiel.

 3. Tijd: Worden geplande doorlooptijden behaald?

Toelichting: Zeker het doel was om het fietspad en de fietsbrug (los van de resterende 190 meter) in juli 2023 gereed te hebben voor ingebruikname. Het fietspad is inmiddels formeel geopend en wordt zeer positief ontvangen.

 4. Risico's: Is sprake van onvoorziene risico's, voorziene risico's niet gemanifesteerd?

Toelichting: Geen bijzonderheden.

 5. Informatie: Verloopt communicatie en rapportage conform plan?

Toelichting: Voor de aanleg van de laatste 190 meter fietspad, conform de gemeenteraadswens, kunnen we voorzichtig positief melden, dat er een oplossing in beeld is.

 6. Kwaliteit: Worden beoogde tussendoelen behaald?

Toelichting: Geen bijzonderheden.

Naam project: **Maatregelen uitvoeringsplan N375**

 1. Geld: Lopen uitgaven, aangegane verplichtingen, inkomsten conform planning?

Toelichting: De raad heeft besloten om zowel voor Gijsselte als voor Berghuizen een rotonde aan te leggen. Hierdoor loopt het financiële gedeelte weer volgens planning.

 2. Organisatie: Is afwijking in geplande projectstructuur, bezetting, taken, interne inzet?

Toelichting: Nee.

 3. Tijd: Worden geplande doorlooptijden behaald?

Toelichting: Het extra onderzoek en overleg over de versobering en alternatieven dreigt 1 jaar vertraging in de aanleg van de maatregelen te veroorzaken.

 4. Risico's: Is sprake van onvoorziene risico's, voorziene risico's niet gemanifesteerd?

Toelichting: Nee.

 5. Informatie: Verloopt communicatie en rapportage conform plan?

Toelichting: Na de zomervakantie wordt het gebied, de inwoners weer geïnformeerd over de stand van zaken. De werkgroepen en de raad zijn geïnformeerd over de laatste stand van zaken.

 6. Kwaliteit: Worden beoogde tussendoelen behaald?

Toelichting: Ja.